

จดสาร

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

“อปท.ก้าวไกล ร่วมใจคุ้มครองผู้บริโภค”

สิงหาคม 2561

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
กระทรวงสาธารณสุข

สารจากเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา •

นายแพทย์วันชัย สัตยาวิฑูรย์พงศ์

ความคืบหน้าการกระจายอำนาจของ
สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

นายแพทย์พูลลาภ ฉันทวิจิตรวงศ์

การแสดงผลจากอาหารและเครื่องสำอาง •

• การตรวจสอบ
การอนุญาตผลิตภัณฑ์

การใช้ยาปฏิชีวนะในโรคหวัดเจ็บคอ
และโรคท้องร่วงเฉียบพลัน

สารจากเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา

นายแพทย์วันชัย สัตยาวุฒิพงศ์

การดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพในปัจจุบันพบว่ายังมีผลิตภัณฑ์ที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายและมีการวางจำหน่ายในท้องตลาด โดยเฉพาะที่เป็นข่าวดังตามสื่อต่างๆ เช่น ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางเมจิกสกิน และผลิตภัณฑ์เสริมอาหารลีน เป็นต้น ทำให้ผู้บริโภคไม่ได้รับความปลอดภัยจากการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ นอกจากนี้ยังมีการโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพที่กล่าวอ้างสรรพคุณเกินจริงทางสื่อต่างๆ โดยเฉพาะสื่อออนไลน์ การรีวิวสินค้าของนักแสดง และเน็ตไอดอล จนทำให้ประชาชนหลงเชื่อนับว่าเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อผู้บริโภคเช่นกัน ซึ่งอาจทำให้ผู้ป่วยสูญเสียโอกาสในการได้รับการรักษาที่ถูกต้อง และอาจได้รับอันตรายจากการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ไม่เหมาะสม สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) มีความห่วงใยต่อสถานการณ์ดังกล่าวที่เกิดขึ้น และเล็งเห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอีกหน่วยงานที่สำคัญ มีความใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่ สามารถช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ จึงมีการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ช่วยตรวจสอบและเฝ้าระวังผลิตภัณฑ์ที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อให้ประชาชนได้รับความคุ้มครองและบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่มีความปลอดภัย

สุดท้ายนี้ ผมขอขอบคุณผู้บริหารและเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพด้วยดีเสมอมา ทั้งนี้หากมีปัญหาขัดข้อง ต้องการการสนับสนุน หรือช่วยเหลือประการใด อย. ยินดีและพร้อมที่จะให้การสนับสนุนแก่ท้องถิ่นเพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป.

วัตถุประสงค์การจัดทำจุลสาร

1. เพื่อเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการกระจายอำนาจของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
2. เพื่อเป็นสื่อกลางให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเครือข่ายงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ

บรรณาธิการบริหาร

ภญ.วรสุดา ยุงทอง
ที่ปรึกษา
ดร.ณิธิ วิมุตติโกศล
หัวหน้ากองบรรณาธิการ
ภก.เพ็ญพรพันธุ์ พิระภิญโญ ภก.ทวีศักดิ์ ไพธสุวรรณ
กองบรรณาธิการ
ภก.ชัยพร รักษากุล ภญ.ปณยธร ลีศุภเลิศ
ภญ.ปราชญา บุตรหงษ์ น.ส.อรพรรณ ศิริเวทย์วุฒิ
ภญ.รุ่งตะวัน เดชาติลปชัยกุล

เจ้าของ

กองส่งเสริมงานคุ้มครองผู้บริโภค
ด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพในส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น
สถานที่ติดต่อ
สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
กระทรวงสาธารณสุข
อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์ 02 590 7392 โทรสาร 02 591 8484
อีเมล kb@fda.moph.go.th

นายแพทย์พูลลาภ ฉันทวิจิตรวงศ์
รองเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาได้กำหนดกรอบภารกิจที่ถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับที่ 1 (ปี 2545) จำนวน 4 ภารกิจ คือ

1. การผลิตสื่อและหรือเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารด้านอาหารและยา
2. การเสริมสร้างศักยภาพผู้บริโภคด้านความรู้ในการบริโภคและเรียกร้องสิทธิอันชอบธรรม
3. การสร้างและขยายเครือข่ายการมีส่วนร่วมในงานคุ้มครองผู้บริโภคในท้องถิ่น
4. การตรวจสอบติดตามคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ ในสถานที่จำหน่ายตามที่ระบุใน พ.ร.บ.แต่ละประเภท

โดยได้มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม พ.ร.บ. อาหาร พ.ศ. 2522 และพ.ร.บ.เครื่องสำอาง พ.ศ. 2558 (ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขฯ) มีขอบเขตในการตรวจสอบอาหาร/เครื่องสำอาง ณ สถานที่จำหน่ายด้วยแล้ว ดังนั้นท้องถิ่นจึงสามารถดำเนินการตรวจสอบเฝ้าระวังผลิตภัณฑ์อาหารและเครื่องสำอางในพื้นที่รับผิดชอบได้ เช่น การตรวจสอบฉลาก สารห้ามใช้ในอาหาร/เครื่องสำอางด้วยชุดทดสอบเบื้องต้น

ความคืบหน้า การกระจายอำนาจ ของสำนักงาน คณะกรรมการอาหารและยา ให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น

ตรวจสอบโฆษณาด้านผลิตภัณฑ์อาหาร/เครื่องสำอางที่ไอ้ฉูดเกินจริงและดำเนินการยึดอายัด หรือเก็บตัวอย่างผลิตภัณฑ์ส่งตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการตามขอบเขตอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในแต่ละ พ.ร.บ.ได้ นอกจากนี้ อย. ได้มีการเพิ่มเติมภารกิจการตรวจสอบสถานที่ผลิตไว้ใน (ร่าง) แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจฯ ฉบับที่ 3 ซึ่งอยู่ระหว่างขั้นตอนดำเนินการประกาศใช้บังคับ

ทั้งนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถตรวจสอบข้อมูลการอนุญาตหรือขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์ได้ที่ www.fda.moph.go.th หรือ www.oryor.com หรือ Oryor Smart Application และหากผู้บริโภคได้รับอันตรายจากการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ สามารถร้องเรียนได้ที่ สายด่วน อย. 1556 หรืออีเมล 1556@fda.moph.go.th หรือผ่าน Oryor Smart Application หรือตู้ ปณ. 1556 ปณฝ. กระทรวงสาธารณสุข จ.นนทบุรี 11004 หรือผ่านทางสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดทั่วประเทศ.

การตรวจสอบการอนุญาตผลิตภัณฑ์

ช่องทางตรวจสอบการอนุญาตผลิตภัณฑ์อาหาร ยา เครื่องสำอาง และผลิตภัณฑ์อื่นๆในความดูแลของ ออย.

1

http://164.115.28.123/FDA_SEARCH_ALL/MAIN/SEARCH_CENTER_MAIN.aspx
หรือ Scan

สแกน QR code

2

Line เพียง Add @Fdathai หรือ QR code แล้วเลือกเมนู “เช็คเลขผลิตภัณฑ์”

3

Oryor smart application
(สามารถดาวน์โหลดได้ทั้ง IOS และ Android)
เลือกเมนู “ตรวจเลขที่ผลิตภัณฑ์สุขภาพ”

ผลิตภัณฑ์สุขภาพ	การตรวจสอบ
อาหาร	ระบุเลขสารบบอาหาร 13 หลัก หรือ ชื่ออาหาร
ยา	ระบุเลขทะเบียนตำรับยา เช่น 1A 12/35 หรือ ชื่อการค้า
เครื่องสำอาง	ระบุเลขที่ใบรับแจ้ง หรือ ชื่อ
เครื่องมือแพทย์	ระบุเลขที่ใบอนุญาต น. หมายถึง นสภ หรือ เลขแจ้งรายละเอียด หรือ ชื่อ
วัตถุอันตราย	ระบุเลขที่รับแจ้ง xx/xxxx หรือ เลขทะเบียน หรือ ชื่อ

ตัวอย่าง
การตรวจสอบ
การอนุญาตของ
ผลิตภัณฑ์ต่างๆ

การแสดงผลจากอาหาร

รู้หรือไม่การแสดงผลจากอาหารที่ถูกต้องเป็นอย่างไร?

ผลิตภัณฑ์อาหารต้องมีการแสดงผลจากตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 367 และ 383

- ยกเว้น
1. อาหารที่ผู้ผลิตจำหน่ายโดยตรงกับผู้บริโภค เช่น หาบเร่ แผงลอย
 2. อาหารสด เช่น เนื้อสัตว์ ไม่รวมผักและผลไม้สดบางชนิดตามประกาศกระทรวงฯ ฉบับที่ 368
 3. อาหารที่ผลิตและจำหน่ายในร้านอาหาร ภัตตาคาร โรงแรม โรงเรียน และสถานที่อื่นลักษณะเดียวกัน รวมถึงการบริการจัดส่งให้กับผู้ซื้อด้วย

หมายเหตุ: ผลิตภัณฑ์อาหารที่ได้รับการยกเว้น หากประสงค์ขอรับเลขสารบบอาหาร(เลข อย.) จะต้องมีการขออนุญาตรวมถึงแสดงผลจากตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 367 และ 383 ให้ถูกต้องด้วย

ตัวอย่างการแสดงผลจากอาหารที่ถูกต้อง

-
1. ชื่อผลิตภัณฑ์
 2. ข้อมูลสำหรับผู้แพ้ (ถ้ามี) และการใช้สารเจือปน
 3. วิธีใช้งานหรือรับประทาน (ถ้ามี)
 4. ปริมาณของอาหารตามระบบเมตริก
 5. คำเตือน (ถ้ามี)
 6. ส่วนประกอบที่สำคัญแสดงเป็นร้อยละจากมากไปน้อย
 7. ชื่อ-ที่ตั้งของผู้ผลิต
 8. การเก็บรักษา (ถ้ามี)
 9. เลขสารบบอาหาร
 10. วันที่ผลิต - หมดอายุ

การแสดงผลจากเครื่องสำอาง

*** กรณีภาชนะบรรจุมีขนาดเล็ก พื้นที่แสดงฉลากน้อยกว่า 20 ตารางเซนติเมตร อย่างน้อยต้องแสดงข้อความ 1.ชื่อเครื่องสำอาง 2.เลขที่แสดงครั้งที่ผลิต 3.เดือน ปี ที่ผลิต/ เดือน ปี ที่หมดอายุ 4.เลขที่ใบรับแจ้ง ส่วนข้อความอื่นๆให้แสดงในใบแทรกหรือเอกสารหรือคู่มือที่ใช้ประกอบเครื่องสำอาง

“การใช้ยาปฏิชีวนะในโรคหวัดเจ็บคอ”

อาการของโรค

- คัดจมูก น้ำมูก จาม น้ำมูกไหลลงคอ คอแห้ง
อาจเจ็บคอ ปวดเมื่อยตัว อ่อนเพลีย ไข้ ไอ
- สาเหตุส่วนใหญ่จากไวรัส (>80%) จึงไม่จำเป็นต้องรับประทานยาปฏิชีวนะ

การรักษา

- ไม่ควรใช้ยาปฏิชีวนะ เพราะไม่ลดความรุนแรงและระยะเวลาของอาการ
- ไข้มักหายใน 3-4 วัน, เจ็บคอ 4-5 วัน, น้ำมูก 5-7 วัน, ไอ 7-14 วัน
- ใช้ยาปฏิชีวนะ เมื่อส่องคอแล้วพบจุดหนองบริเวณต่อมทอนซิล หรือต่อมน้ำเหลืองที่คอ/ใต้คางบวมโต/กดเจ็บ

พักผ่อน
มากๆ

ใช้ยารักษา
ตามอาการ

ดื่มน้ำ
มากๆ

การปฏิบัติตัว

เช็ดตัวเวลา
ไข้สูง

ควรกิน
อาหารอ่อน

ทำร่างกาย
ให้อบอุ่น

“การใช้ยาปฏิชีวนะในโรคท้องร่วงเฉียบพลัน”

อาการของโรค

- อุจจาระร่วงเฉียบพลัน หมายถึง อุจจาระเหลวกว่าปกติ ≥ 3 ครั้งต่อวัน หรือถ่ายอุจจาระเป็นน้ำ ≥ 1 ครั้ง มักมีอาการสั้นกว่า 7 วัน
- อาจปวดท้อง คลื่นไส้ อาเจียน ไข้

การรักษา

- $>90\%$ หายเองได้โดยไม่ต้องใช้ยาปฏิชีวนะ
- ใช้ยาปฏิชีวนะ เมื่อเป็นผู้สูงอายุ ไข้สูง อุจจาระมูก-เลือด สงสัยโรคบิด อหิวาตกโรค หรืออาจมีการติดเชื้อในกระแสเลือด

ควรกิน
อาหารอ่อน

หากอาเจียนมาก
อาจกินยาแก้
อาเจียน

จิบน้ำเกลือแร่
ทดแทนการ
สูญเสียน้ำ

การปฏิบัติตัว

ใช้ยาแก้ไข้
เมื่อไข้สูง

หากไม่ดีขึ้น
ให้ไปพบแพทย์